

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.053/2017/5.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Kelemen, Mészáros, Sándor és társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Stubenvoll Zsolt ügyvéd)

A per tárgya:

személyhez fűződő jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.981/2016/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 22.K/P.P.21.103/2016/8.

Rendelkező rész:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az Államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2012-ben .. polgármestere volt. Az alperes által szolgáltatott .. internetes hírportálon 2012. május 25-én .."

címmel jelent meg írás. A cikkben többek között az szerepelt, hogy „Magánterületen, többek között ..polgármester földjén dolgoztatták a közmunka program résztvevőit .. - állítják az .. által megszólaltatott munkások. A polgármester nem kívánt válaszolni portálunk kérdéseire, a közmunkásoknak pedig elbocsátás terhe mellett megtiltotta a nyilatkozatot. A egy éve vezeti ... A párt azt ígérte, minta-településsé változtatja a falut". A perbeli írást .., .. és .. írta alá. A híradást több más hazai médium hírportál is átvette és közölte.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette jó hírnevét, amikor valótlanul állította, hogy a földjein a közmunkaerő program résztvevőit dolgoztatta. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint kérte elégtétel adására is kötelezni oly módon, hogy az ítélet rendelkező részét a perbeli közléssel azonos módon tegye közzé. Kérte továbbá, hogy alperes fizessen meg részére 600.000 forint nem vagyoni kártérítést és annak törvényes mértékű kamatát.
- [3] A felperes önmagában azt nem vitatta, hogy a közmunkaprogramban résztvevő személyek dolgoztak a birtokán, de állította, hogy ezt nem a program keretében tették, hanem egyszerűsített foglalkoztatás keretében, külön megállapodás alapján, ellenérték fejében. Álláspontja szerint az ellentétes állítás súlyosan sértő rá nézve, mert azt sugallja, hogy hatalmi helyzetét kihasználva ingyenesen végeztek munkát közmunkások a birtokán. Felperes szerint álláspontját igazolják a közmunkaprogram betartását ellenőrző közigazgatási eljárásban született iratok. A nem vagyoni kárigény indoklásaként előadta, hogy köztudomású tényként értékelhető az, hogy a perbeli állítás a felperes megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy az internetes oldal főszerkesztőjével szemben rágalmazás miatt hasonló tárgyban indult eljárásban egy tanú állította, hogy a közmunkások a közmunkaprogram keretei között dolgoztak a felperes földjein. A községi szolgálati gépjárművel szállították őket a munkaterületre, ahhoz a felperes saját utánfutóját csatolták a szerszámok szállítása érdekében. Az alperes szerint a felperes csupán állította, de nem bizonyította azt, hogy megbízási jogviszony alapján a felperes által fizetett összegért dolgoztak volna. Teljességgel életszerűtlennek nevezte, hogy egyedi foglalkoztatás alapján került volna sor erre a munkavégzésre, amely jellegében is azonos volt a közmunka keretében végzendő munkával. Előadta: úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, mindent megtett a valóság felderítésére. Külön felkeresték a felperest az irodájában, ő azonban elzárkózott a nyilatkozattétel elől. A jogalap vitatása mellett az alperes a nem vagyoni kár igény mértékét is eltúlzottnak találta.
- [5] A Fővárosi Törvényszék 22.P.21.030/2014/26. számú ítéletével a

felperes keresetének részben helyt adott. A jogsértést megállapította, az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, valamint kötelezte az ítélet jogsértést megállapító rendelkezésének közzétételére. A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét ugyanakkor teljes egészében elutasította.

- [6] Az elsőfokú ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezést nyújtott be. A Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.126/2015/4. sorszámú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új tárgyalásra és új határozat hozatalára utasította.
- [7] A végzés indokolása értelmében a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapot adhatnak annak megállapítására, hogy a felperes földjén a közmunkaprogramban résztvevő munkások a felperes javára végeztek munkát. Ugyanakkor a felperes mindvégig azt állította, hogy saját földjein nem a közmunkaprogram keretében került sor a munkavégzésre, hanem a munkásokat egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatta és részükre bért fizetett, de ennek a ténynek a bizonyítására a bizonyítási teher eltérő értékelése folytán nem került sor.
- [8] A másodfokú végzés előírta, hogy a bíróság hívja fel a felperest annak bizonyítására, hogy a közmunkaprogram idején a földeken dolgozó és a közmunka programban is foglalkoztatott munkások részére maga fizetett bért, illetve egyéb módon bizonyítsa, hogy az általa elismerten a földjein végzett munkát a közmunkaprogram nem érintette. Előírta továbbá a megismételt eljárásra nézve a másodfokú bíróság, hogy hívják fel a felperest vagyoni kárának bizonyítására, de a nem vagyoni kártérítésre ugyanolyan szabályok érvényesek, mint amelyeket a vagyoni károkra is alkalmazni kell. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes jóhiszeműségének az adott körben nincs jelentősége.
- [9] A megismételt eljárásban a felperes a keresetét akként pontosította, hogy a bíróság azt állapítsa meg, hogy azt a valós tény, hogy a közmunkaprogram résztvevőikorábbi polgármester földjén is dolgoztak, abban a hamis színben tüntették fel, mintha erre a munkavégzésre a közmunkaprogram keretein belül a polgármester utasítására került volna sor. Elégtétel adása körében a megismételt eljárásban a felperes azt kérte, hogy az alperes magánlevélben kérjen elnézést a jogsértés miatt, a jogsértés elismerése mellett. Kérte továbbá a cikk törlésére is kötelezni az alperest. Az igényelt nem vagyoni kártérítés mértékét a megismételt eljárásban 400.000 forintban jelölte meg.
- [10] Az alperes a megismételt eljárásban is a kereset elutasítását kérte. Az álláspontja szerint az előírt bizonyítást kötelezettségének a felperes nem tudott eleget tenni, az általa itt becsatolt bizonyítékok az állítások igazolására nem alkalmasak. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a tanúvallomások többsége igazolja a cikk valóságtartalmát, a felperes maga aktívan közreműködött a munka szervezésében, a munkások, illetve a faanyag szállítása tekintetében és úgy lépett fel, mintha az ő személyes érdekeiben történne a munkavégzés.

Az első- és másodfokú ítélet

- [11] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének részben adott helyt. Megállapította, hogy az alperes megsértette az felperes jóhírnevét azzal, hogy az általa üzemeltetett .. hírportálon 2012. május 25-én megjelent „..” című írásban azt a valós tényt, hogy a közmunkaprogram résztvevői .. a polgármester földjén is dolgoztak, olyan hamis színben tüntette fel, mintha erre a munkavégzésre a közmunkaprogram keretei között került volna sor. Kötelezte az alperest, hogy az adott portálon a perbeli írás fölött az ítélet megállapításra vonatkozó rendelkező részét mindaddig, amíg az írás elérhető, tegye közzé, de legalább 30 napig tegye láthatóvá. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül a jogsértés miatt fejezze ki magánlevélben sajnálkozását a felperesnek. Ezt meghaladóan (a nem vagyoni kártérítést illetően) a felperes keresetét elutasította.
- [12] Úgy rendelkezett, hogy a perrel kapcsolatosan felmerült és az ügyvédi munkadíjból álló költségeiket a felek maguk viselik. Az illetékviseléséről úgy határozott, hogy a le nem rótt összesen 84.000 forint első és másodfokú kereseti, illetve fellebbezési illetékből a felperesnek és az alperesnek egyaránt 42.000-42.000 forintot kell az Államnak megtéríteni külön felhívásra.
- [13] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása értelmében a kifogásolt kitételek valóságtartalmának bizonyítása az alperesre hárult. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a közmunkások foglalkoztatására a közmunkaprogram keretein belül magántulajdonban álló földeket is érintően a programtól eltérő munkálatok végzésére és helyszínen szabálytalanul került sor. Önmagában az alperes nem vitatta, hogy a közmunkaprogramban résztvevők az ő földjein is dolgoztak. Az elsőfokú bíróság szerint azonban az egyértelműen nem bizonyosodott be, hogy a felperes földjein a program keretein belül került volna sor a közfoglalkoztatottak munkavégzésére függetlenül attól is, hogy ezt minden érintett így tudta. Nem csak a közmunkát végzők, de az önkormányzat alkalmazásában álló munkát irányító személyek is így nyilatkoztak. Az elsőfokú bíróság nem vitatta, hogy a felperes saját magatartása is utalt erre, amikor tevékenyen közreműködött egy olyan munka irányításában, amely nem tartozott a feladatkörébe. A közmunkások és egyéb közreműködők ezen tudomása azonban az elsőfokú bíróság szerint nem elegendő bizonyíték. Az elsőfokú bíróság szerint a közmunkások foglalkoztatása csak abban az esetben „hír”, ha ez valamilyen szabálytalanságot takar. Az elsőfokú bíróság szerint a „dolgoztatták” kifejezés olyan hamis látszat keltésére, hogy a közmunkaprogram keretein belül állami pénzen finanszírozták volna ezt a munkavégzést, ez azonban nem nyert bizonyítást, ezért a jogsértést az elsőfokú bíróság megállapította. Az elsőfokú bíróság szerint a megismételt eljárásban a felperes bizonyítani tudta azt, hogy a közmunkaprogram résztvevőivel a saját földjein való munkavégzésre egyszerűsített szerződést kötött és

részükre bért fizetett. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy 2012. január és február hónapban .. hivatalos közmunka nem volt. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a közmunkaprogram hivatalos vizsgálata során 2012. május 17. és június 7. között állapítottak meg szabálytalan foglalkoztatást, mint eltérő helyszíneken történő munkáltatást. Összességében az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a másodfokú bíróság által a hatályon kívül helyező végzésben előírt bizonyítási kötelezettségnek eleget tudott tenni, ezért a rendelkező rész szerint marasztalta az alperest. A jogsértés objektív következményeinek alkalmazására alapot látott, ezeket elrendelte.

- [14] Elutasította ugyanakkor a felperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmét. Álláspontja szerint ugyanis az alperes úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható és ez mentesíti őt a kártérítési felelősség alól. Álláspontja szerint ugyanis az alperes a perbeli közlés megtételekor mindent megtett annak érdekében, hogy a közlés valóságtartalmát leellenőrizze, a számára nyilatkozó személyek, így a résztvevő munkások és az önkormányzat részéről irányító és ellenőrző személyek egybehangzóan állították, hogy a közmunkások a felperes területén dolgoztak („.."), ezért az akkor rendelkezésre álló adatok alapján az alperes jóhiszeműen tette meg a perben kifogásolt közléseit, a felperes pedig nem volt hajlandó érdemben nyilatkozni az alperesi sajtószervnek. Az elsőfokú bíróság szerint nem volt elvárható, hogy a felperes ellentmondó nyilatkozata hiányában az alperesnek kételye merüljön fel a közlések valóságtartalma és pontossága tekintetében, ezért nem volt elvárható, hogy további kutatómunkát végezzen.
- [15] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 forint nem vagyoni kártérítést és ennek 2012. június 1. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű kamatát továbbá 15.000 forint + Áfa összegű perköltséget. A felperes illetékfizetési kötelezettségét 21.000 forintra leszállította az alperes illetékfizetési kötelezettségét pedig 63.000 forintra felemelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 forint + Áfa fellebbezési eljárási költséget. A le nem rótt összesen 64.000 forint fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetékről úgy rendelkezett, hogy abból a felperes 60.000, míg az alperes 4.000 forintot köteles az Államnak megfizetni külön felhívásra.
- [16] A jogerős ítélet megállapította, hogy az elsőfokú ítéletnek a nem vagyoni kártérítést elutasító rendelkezése a 400.000 forint feletti rész vonatkozásában jogerőre emelkedett. A jogerős ítélet szerint az alperes fellebbezése nem volt megalapozott, a felperes csatlakozó fellebbezése ugyanakkor nagyobb részben megalapozott volt.

- [17] A jogerős ítélet indokolása kiemelte azt, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága kiemelkedően fontos alkotmányos alapjog, kisebb mértékben korlátozható a közhatalom gyakorlóinak védelmében. A jogerős ítélet egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a perben feltárt adatok alapján ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható, hogy a felperes földjein az alperesi cikk szerzője által állított 2012. márciusi időszakban a közmunkaprogram keretében került volna sor a közfoglalkoztatottak munkavégzésére. A jogerős ítélet sem vitatta azt, hogy a felperes csak a perrel nem érintett időszakokra igazolta az egyszerűsített munkaszerződések létét, ebből azonban nem következik, hogy 2012 márciusában szabálytalanul dolgoztatott közfoglalkoztatottakat a saját földjein. A közmunkaprogram ellenőrzésével kapcsolatos közigazgatási eljárásban ugyanis ezt az időszakot is vizsgálták, de a .. Kormányhivatal Munkaügyi Központja ezen időszakra vonatkozóan nem állapított meg szabálytalan munkavégzést. A jogerős ítélet is úgy foglalt állást, hogy a meghallgatott tanúk vallomása alkalmatlan volt az állítás bizonyítására a perbeli felvételen nyilatkozó közmunkások elmondása alapján nem tudható bizonyosan, hogy konkrétan mely 2012 márciusában a felperes tulajdonában álló földterületet érintette a közmunkások foglalkoztatása. A jogerős ítélet szerint tehát helytállóan került sor a jogsértés bírósági megállapítására a vélemény-nyilvánítási szabadságnak az Alaptörvényben szabályozott személyiségi jogok korlátot jelenthetnek. A felperes közszereplő, a bírálatokat ezért fokozottabban köteles tűrni, de ez nem jelenti azt, hogy ne léphetne fel a személyét érintő és a tevékenységét hamis színben feltűntető kijelentések miatt.
- [18] A jogerős ítélet álláspontja eltért az elsőfokú bíróságtól a nem vagyoni kártérítés megítélhetőségét illetően.
- [19] A jogerős ítélet álláspontja szerint az alperes nem mentesülhet a nem vagyoni kártérítés megfizetésének kötelezettsége alól a felróhatóság hiányára való hivatkozással. A jogerős ítélet indokolása szerint a közszereplőkkel, a közhatalmat gyakorló személyekkel kapcsolatos információkat felkutató személyek kiemelt felelősséggel tartoznak azért, hogy ne vezessék félre az olvasókat (nézőket), a való tények ne kerüljenek hamis színben feltűntetésre. A jogerős ítélet szerint elvárható lett volna az alperestől az, hogy a számára nyilatkozó személyek előadásán túlmenően a nyilvánosan hozzáférhető közhiteles ingatlannyilvántartási adatok, illetve a felperes nyilvános vagyonyilatkozatában szereplő adatok felkutatását ne mulassza el, mert ennek felhasználásával megvizsgálhatta volna a perbeli közlés ténybeli alapjait. A jogerős ítélet szerint tehát az alperes nem tanúsította teljes körűen a tőle elvárható magatartást.
- [20] A nem vagyoni kár összegét illetően a jogerős ítélet úgy foglalt állást, hogy különösebb bizonyítás nélkül is elfogadható, hogy a valóságot hamis színben feltűntető állítással a felperest mindennapi életvitelében zavaró hátrányt okozott, az alperes

magyarázkodásra kényszerült. A másodfokú bíróság az elszenvedett nem vagyoni sérelmet és a hasonló perekben megítélt összegeket is figyelembe véve, továbbá hivatkozva a káresemény idején fennállt ár-és értékviszonyokra 300.000 forintban határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét. Ezt meghaladóan a nem vagyoni kártérítés iránti kérelmet elutasította. A jogerős ítélet a pernyertesség-pervesztesség arányának megváltozására figyelemmel rendelkezett a költségek, illetve az illeték viseléséről.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [21] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását. Másodlagosan kérte a hatályon kívül helyezés mellett az eljárt bíróságok új eljárásra és új határozathozatalára utasítását. Álláspontja szerint az eljárt bíróságok helytelenül állapították meg a tényállást és abból helytelen következtetéseket vontak le és a mérlegelésük is támadható. Az alperes szerint a megismételt eljárásban a felperes érdemben nem bizonyította a közmunkások egyszerűsített foglalkoztatását és részükre bérfizetését. Az alperes szerint a másodfokú bíróság annak ellenére fogadta el a felperesi álláspontot, hogy korábban az előző eljárásban a hatályon kívül helyező végzésében még valószínűnek mondta a cikkben foglalt állítások valóságát. Kérelmében az alperes kiemelte, hogy a foglalkoztatás körében a felperes nem csatolta az adóhivatal igazolását, az általa hivatkozott bizonyítékok nem felelnek meg a jogszabályoknak, a foglalkoztatási megállapodások nem a kérdéses 2012. márciusi időpontra vonatkoznak. Álláspontja szerint a közigazgatási eljárásban, illetve a büntető eljárásban, valamint jelen eljárásban meghallgatott tanúk egyértelműen igazolták, hogy a közmunkások két hétig a felperes területén dolgoztak.
- [22] Az alperes fenntartotta azon álláspontját is, hogy az adott esetben úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, így felróhatóság hiányában kártérítésre semmiképpen sem kötelezhetőek. A nyilatkoztatott munkafelügyelő és a közmunkások is azt mondták el, hogy a felperes területén, a „..” dolgoztak. Előadta azt is, hogy a felperes a valóságban semmilyen tényleges hátrányt nem igazolt, amely nem vagyoni kártérítés alapjául szolgálhatott volna.
- [23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását és az alperes perköltségben való marasztalását. Álláspontja szerint a felperes az előírt bizonyítási kötelezettségének a jogalap körében eleget tett, szemben az alperessel, aki nem tudta bizonyítani hitelt érdemlően állításai valóságát. Álláspontja szerint a felperes igazolni tudta azt, hogy a kérdéses területen (..) az adott időszakban nem voltak tulajdonában földek. A felperes szerint a jogerős ítélet helyesen

döntött a hátrányok fennállásáról és ezzel kapcsolatban a nem vagyoni kártérítés megítéléséről.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [24] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [25] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.
- [26] Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az Állam elsőrendű kötelezettsége. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait. A (3) bekezdés szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos értékvédelmé érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. A IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a vélemény-nyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés értelmében Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A (4) bekezdés értelmében a vélemény-nyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.
- [27] A sajtószabadságról és a média tartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (továbbiakban: Smtv.) 4. § (1) bekezdése értelmében Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A (3) bekezdés szerint a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt, vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. A 10.§ szerint mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről.
- [28] Az adott esetben az internetes közlemény megjelenésének időpontjára figyelemmel a jogalap körében az 1959. évi IV. törvény (régii Ptk.) rendelkezéseit kell figyelembe venni. A régi Ptk. 75.§ (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A 78. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki másról, az sértő,

valótlan tényt állít, híresztel vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. A 84. § (1) bekezdése szerint akit személyhez fűződő jogában megsértenek az eset körülményeihez képest követelheti a jogsértés bírósági megállapítását (a/pont) kérheti a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől (b/pont) igényelheti a jogsértő elégtételadásra kötelezését, (c/pont) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését (d/ pont) és kártérítést követelhet a polgárjogi felelősség szabályai szerint (e/pont).

- [29] A régi Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogyan az az adott helyzetben általában elvárható. A régi Ptk. 355. § (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultaknál a személyiségi jogi sérelem folytán bekövetkezett hátrányt, az életminőségükben beállt negatív irányú változást pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni.
- [30] Az állandó bírói gyakorlat szerint a felülvizsgálati eljárásban érvényesül a felülmérlegelés tilalma. Ez azt jelenti, hogy nincs helye a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének és mérlegelésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a mérlegelés kirívóan okszerűtlen volt vagy ellentétesnek minősül a logika alapvető szabályaival. Jelen esetben a jogerős ítélet kifejezetten mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a felperes igazolni tudta azt, hogy közmunkában résztvevő személyek az ő ingatlanán (területén) egyszerűsített munkavállalás feltételei szerint ellenérték fejében végeztek munkát, ezzel szemben az alperes nem tudta hitelt érdemlően bizonyítani azt, hogy a közmunkások a közmunkaprogram keretében közpénzen dolgoztak a felperes (polgármester) földjein.
- [31] A Kúria jelen esetben nem észlelt olyan körülményt, amely a kivételes felülmérlegelésre adott volna alapot. A konkrét esetben voltak bizonyítékok (tanúvallomások) a vitatott állítás mellett, de voltak azzal ellentétes bizonyítékok (iratok) is. A jogerős ítélet érdemben megindokolta, hogy miért az utóbbiakat találta hangsúlyosabbnak és miért nem találta kétséget kizáróan bizonyítottának az állítás valóságtartalmát. Ehhez képest felülmérlegelésre a Kúria nem látott lehetőséget, a személyiségi jogsértés megállapítása és ennek nyomán az objektív szankciók alkalmazása indokolt volt.
- [32] A felperes közszereplőnek minősül és egyben közérdeklődésre számot tartó körülmény az, hogy ilyen személy esetében munkavégzés törvényesen történt-e vagy pedig a felperes a pozíciójával visszaélve követelt meg magának munkavégzést, vagy sem. Vitathatatlan, hogy a felperes a tevékenységével kapcsolatos bírálatokat fokozottan köteles tűrni, de a szabad véleménynyilvánításhoz való jog nem terjed ki a valótlán tények állítására, illetve valós tények hamis színben való feltüntetésére. Az ilyen jogsértés esetén a közszereplő is jogosult fellépni a személyiségi jogainak védelmében. Általános követelmény az is, hogy a szabad

vélemény-nyilvánításhoz való jog is olyan alkotmányos jognak minősül, amely csak felelősséggel gyakorolható.

- [33] Az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróságnak a sajtó-helyreigazítási eljárásra nézve kidolgozott PK 12. számú kollégiumi állásfoglalását. Ennek megfelelően a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személynek megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Vélemény-nyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági politikai és tudományos vita önmagában ugyancsak nem lehet jogsértés megállapításának alapja.
- [34] Mindezekre figyelemmel is megállapítható volt a Kúria szerint a személyiségi jogsértés bekövetkezése, és ennek nyomán az objektív szankciók alkalmazása indokolt volt. Valós tény volt az, hogy egyébként közmunkát végzők személyek is dolgoztak a felpereshez köthető területeken, de nem nyert bizonyítást, hogy ezt a közmunkaprogram keretében végezték volna.
- [35] A Kúria nem értett egyet azzal az alperesi állásponttal, hogy felróhatóság hiányában nem terhelheti nem vagyoni kártérítési felelősség. A Kúria szerint ugyanis a jelen esetben maga a megállapított személyiségi jogi jogsértés bekövetkezése jelenti a felróható magatartást. Egyetértett a jogerős ítélettel a Kúria abban is, hogy az alperes részéről elmulasztották az ingatlannyilvántartás megfelelő vizsgálatát, illetve a felperes vagyonyilatkozatának áttekintését abban a körben, hogy pontosabban megállapítható, hogy mely földterületek vannak a felperes tulajdonában, vagyis ténylegesen hol lehet a felperes „javára” dolgozni a közmunkásoknak. Ezen körülmények felderítése érdemben nem okozhatott volna jelentős késedelmet ugyanakkor megalapozottabbá tette volna a híradást. A korábbiak szerint a szabad véleménynyilvánítás jogát is csak felelősséggel lehet gyakorolni (36/1994. (VI.24.) AB számú határozat indokolása) és a jelen esetben megállapítható volt, hogy az alperes ezt a kellő gondosságot végül is nem tanúsította.
- [36] Mindenre figyelemmel az alperes kártérítési felelőssége nem volt kizárt, a jogerős ítéletben ugyancsak mérlegelés megállapított és köztudomásúnak tekintett tényekre, körülményekre alapozott 300.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés a kialakult gyakorlatot is figyelembe véve nem tekinthető eltúlzottnak. A jogsértés tárgyi súlya erre önmagában is alapot ad, külön következmények tételes bizonyítása nélkül. Nem súlytalan annak állítása, hogy közpénzen állami támogatásból dolgoztat a felperes neki egyébként egzisztenciálisan kiszolgáltató embereket a saját hasznára.
- [37] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős

ítéletet hatályában fenntartotta és a pervesztes alperest kötelezte a felülvizsgálati eljárási költség és illeték megfizetésére.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [38] Az Alaptörvény I. cikk (1), (2) és (3) bekezdés, IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdés, 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) és (3) bekezdés, 10. §, 1959.évi IV. törvény (rég. Ptk.) 75. § (1) bekezdése, 78. § (1) és (2) bekezdése, 84. § (1) bekezdés d), c) és e) pont, 339. § (1) bekezdés, 355. § (1) és (4) bekezdés, Pp. 78.§ (1) bekezdés, 164. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés 275. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet, 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdés.

Záró rész

- [39] A Kúria az alperes kérelmére a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el. A pervesztes alperes köteles a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték, illetve az alperes felülvizsgálati eljárási költségének (ügyvédi munkadíjának) megfizetésére.

Budapest, 2017. november 29.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

AM

tisztviselő